

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

9 de pignore Conventionali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

*em. in P. l. traditio de acquir. rer. dom. P. l. nemo, de reg. iur. P. Vnde-
cimo vt qui sibi ius reliquorum pratendit in centu, esse ex rebus
sub hasta diuenditis, vel aliud (præter dominicale quod vocant
fancier, vel patronatum, quib. nullum fit venditione præiudiciu,
d. l. nemo.) teneatur se venditioni obicere, duabus enim maxime
rationibus: l. belli proponuntur rerum diuendendarum publico loco, cū
ut facilius inueniatur emtor, tum etiam, vt si res qua vendi debet, fue-
rit alicui adstricta, cognoscatur, itaque venire admonetur exceptiones
suis allegaturus sunt enim exceptiones arma reorum, l. 1. §. 2. de excep-
t. §. 1. eo ap. Justin. quib. priuari non debent, utpote iure naturali concessa
defensione, l. vi. v. de iust. §. iur. P. l. 1. C. vnde vi. Duodecimo cau-
tum, vt qui intercedunt pro impedienda distractione, quod suam
rem dicant, vel censum sibi deberi, vel nullas esse subhastationes,
probat de iure suo instrumentis authenticis, vel, si vt veliat tes-
tibus, intra tempus illis constitutum faciant, (opponens executioni
sententia, non differ. executionem, nisi statim doceat de iure suo, capi-
veniens extra, de testibus, l. si. in fi. C. de compensacionibus, l. in. n. si. de
ordine cognicionum.) alioquin interposito ex præcedenti formula
decreto, non admittitur. Et si in probatione propostæ exceptio-
nis defecerint, ob moratum decretum, multa 30. librarum Pari-
sienfium erga fiscum dammandi erunt, Constitutio regia Francisci
I. anni 1539. ar. 80. statuit is multam similiem et, qua indicitur reme-
re appellantis in curia suprema, et inferioribus subiectis, 20. libra-
rum, vel maiores arbitrio iudicum. Qui se obicit executioni, dicēs
rem suam esse, si in possideat, tenetur probare, glo. in l. 1. de priu-
fisc. C. l. 2. C. ne vxor pro mari. quod si possideat, exitus probati-
onis est onus, glo. in d. l. 1. de priu. fisc. §. d. l. 2. ne vxor pro mari. La-
disno Pio, §. si super rebus, et ibi Bar. de re iud. P.*

De pignore testamentario. Cap. 7.

- 1 Restestamento in pignus dari potest.
- 2 Legatarij et fideicommissarij habent hypotheccariam in bona de-
fanti.

Rem in pignus testamento dari posse, dubium non est, l. nec
mirum de pig. aff. P. vt si testator leget annua alimenta, & sta-
tuat, vt pro illis sint obligata certa prædia, l. Lucius Titius, 12. de al-
limen. et cibar. lega. Nec dubium est, heredem ea oppignoratione
constrigi, quando aditione hereditatis videatur contrahi cū de-
functo, l. 3. §. fi. et l. 4. qui. ex caus. in possessio. ea. P. §. heres quoque, de
oblig. que ex quasi contrah. et contractu pignus recte fiat, vt postea,
Deo ianctē, dicemus. Hinc fit etiam, vt legatarij et fideicommissa-
rii possint quoque vti a cōtione Seruiana & hypothecaria, pro his
quæ testamento illis fuerunt relicta, ex tacita hypotheca, quæ po-
tuit a lege induci, vt expressa in testamento, l. 1. C. commun. de lega.

De Pignore legali, & de tacite in pignus venien-
tibus. Cap. 8.

Lib. 20. P. tit. 2. Lib. 8. C. tit. 15.

- 1 Lege statuta quadam tacite obligantur: pro censibus obligatur
res. eod.
- 2 Inuecta in prædium pro pensione.
- 3 Tacite obligata est domus pro pretio refectionis eiusdem.
- 4 Qui vxorens secundo matrimonio ducit, non redditus tutela fi-
liorum rationibus, sua hypotheca subicit pro eadem.
- 5 Vxoris bona obligata pro principio mariti.
- 6 Obligantur tacite hypotheca nomine, et pro dote, tutela, pro con-
tractu fisci.
- 7 Clausula obligationis presentium et futurorum bonorum ommissa,
pro expressa habetur.
- 8 Alii casus in quibus sit tacita rerum obligatio, quindecim nu-
mero.

Tacite, si d. est, sine expresso consensu, quædam in obligationē
pignoris aliquando veniunt, lege sic decernente, l. 1. commu.
de leg. a. C. vt primum, pro censibus et tributis bona debitorū cen-
sentur tacite obligata, l. 2. in quib. caus. pign. vel hypothecc. contrah.
C. l. 1. C. si prop. public. pensio vendi. sue. celeb. lib. 4. C. iur. 46. Sec-
cundo illata in fundum vrbanam, tacite obligantur pro pen-
sione hypothecæ nomine, & pro rei danno, l. 4. de pact. P. l. 2. 3. 4. in
qui. caus. pign. vel hypothecc. contrah. in P. l. si non inducta, §. l. fi. C. eo.
12. videhet quæ vius perpetui causa illata sunt, non alia, l. solutum
non videtur, u. §. plane, de pign. actio. P. l. debitor pactus est, 3. 2. de pig.
P. nec ea quæ inuecta sunt in prædium rusticum, quæ hyp-
thecam tacitam pro pensione locacionis prædij eius non admittunt,
l. 1. in quibus caus. pign. vel hypothecc. contrah. in P. nisi cum distin-
ctione leg. certi iuris, l. 15. de loca. C. Tertio qui mutuat in refe-

ctionem domus, eam sibi tacite hypothecæ nomine obligatam
habet, l. 1. in quibus caus. pign. vel hypothecc. contrah. P. Quarto qui
vxorem ducit tutricem filiorum prioris matrimonio sui, non redditus
rationibus eorum, pro ratiocinijs eius hypothecæ bona sua subicit
tacite, l. si mater legitima, 6. C. in quib. caus. pign. vel hypothecc. contrah.
l. ommem mari. ad sensu. Tertio. C. Vt qui quinto contra, vxoris bona
pro obligatione principij mariti, hypothecam tacitam subeunt, l.
suis notum C. in quib. caus. pign. vel hypothecc. contrah. l. 1. C. Et
item sexto, res mariti tacite lege obligata pro dote vxoris, l. affi-
duis, qui potior. in pig. habeat C. l. unica, §. 1. de rei vxoria acti. C. Se-
primo hypotheca tacita in tutelis, l. pro officio, 20. de administrat.
iur. lib. 5. C. tit. 37. Octauo qui cum fisco contrahit, bona veluti
pignoris titulo obligat, quamuis specialiter id non exprimitur, in
l. 2. C. in quib. caus. pign. vel hypothecc. contrah. l. 2. §. 3. de priu. fisc. C.
non idem tamen, si quis contrahat cum ciuitate, vel municipio, l.
simile, 10. ad municip. P. Hoc tamen notandum est nono loco,
constat admodum esse in omni instrumentum obligatorio, apponi clau-
sulam hypothecæ omnium bonorum presentium & futurorum:
quam obrem & hodie si incuria ommissa fuerit tabellionis, pro ex-
pressa habetur, Cepoll. in l. quod si notis, §. quia assidua, per illum tex.
colum. 3. vers. ultimo, per istum tex. de adit. ed. lauis et de hoc Nico-
laus Boerius, q. 182. nu. 54. ¶ Decimo in prædijs rusticis fructus qui
ibi nascuntur, tacite intelliguntur pignori esse domino fundi lo-
cati, etiam si nominatim id non conueuerit, l. in prædijs, 7. in quib.
caus. pign. vel hypothecc. contrah. P. l. si in lege locacionis, 27. §. pri. et l. qui si
deiusfor. 5. loca. in P. lib. 19. tit. 2. Vndecimo venditor pignoris lo-
co quod vendidit retinet, quo ad emtor satisfaciat, l. quod si notis,
31. §. idem Marcellus, et l. illud, 29. de adit. ed. P. l. Iulianus, §. offer-
ri, de act. em. P. Duodecimo pignoris quoque loco reus commo-
datam comodatarij retinet, pro impensis in eam factis, l. ordi-
ris, 15. §. fin. de furt. lib. 47. P. tit. 2. Decimotercio qui obligat instru-
menta emtionis, ipsas res emtas obligare videtur, l. 2. C. que res pig.
oblig. possit. lib. 8. l. 1. C. de do. Decimoquarto in pacto quod li-
ceat rem vendere, intelligitur facta obligatio hypothecæ, l. credi-
tor, 3. §. si qui petio. in pigno. habe. lib. 20. P. tit. 4. Decimo quinto bo-
na patris tacite obligantur pro aduentibus filiorum, & eorum pre-
tius: quamuis ei non imputetur si male illis vltus fuerit, l. antepen. §.
fi. et l. si §. vbi autem l. pen. §. non autem de bon. que liber. C. Decimo-
sexto tacite obligantur bona prelati vel præpositi pro male admi-
nistratis ecclesie, can. illud, 12. q. 2. an. lator. 2. q. 7. ca. ex presentium,
de pig. Decimo septimo si alicuius bona pro debito alieno eo in-
festo obligata sint, & postea si fideiussit, tacite videtur ratam habe-
re obligationem: diuersum autem si postquam si deussit, eo infesto
res eius obligentur, Marcell. in l. Pomponius, §. in quib. caus. pign. vel
hypothecc. contrah. P. Decimo octauo pro bonis paternis quæ resti-
tuti debent filiis prioris matrimonij, transeunte matre ad secundas
nuptias, bona propria matris sunt per legem supposita hypothecæ,
l. hac editalis, §. omnib. de secun. nup. C.

De pignore conuentionali. Cap. 9.

Lib. 20. P. tit. 1. Lib. 8. C. tit. 14.

- 1 Pignus conuentionale quid.
- 2 Pignus hoc duplex, tacitum et expressum.
- 3 Pignus expressum generale omnium bonorum: et speciale aliquo-
rum.
- 4 Res qua hypotheca subici possint, et qua non.
- 5 Pignorari quando possint res ecclesiasticæ.
- 6 Pignorari non possunt homines liberi pro debito.
- 7 Obsides tamen dari possunt.
- 8 Seruitutes oppignorari nequeunt vrbana alia possunt.
- 9 Res aliena oppignorari nequeunt, nisi conditionatim, si non susci-
ant, vel si dominus dissimulet et permittat obligari.
- 10 Pignorari non debent, nec in pignus iudiciale capi possunt res agri-
cultura destinata.
- 11 In generali omnium bonorum hypotheca, qua excepta censentur,
arma non possunt obligari, eod.
- 12 Per que qua possunt hypotheca nomine obligare, vel in pignus
dare.
- 13 Pignus quomodo contrahatur.
- 14 In pignoris constitutione pactum admitti, et si intra tempus debi-
tum non sit solutum, iure emtionis possideatur.
- 15 Pactum legis commissoria in pignoribus improbatum.
- 16 Pure et sub conditione pignus constitutum omnium, et aliquo-
rum bonorum.
- 17 Finis et rationes constitutionis pignoris.

Conventionale pignus, res de qua inter debitorem & creditorem conuenit, ut sit pro debito obligata, l. 2. *quae res pign. obl. poss. C. l. pen. §. 1. & l. contrahitur, 4. de pign. P.* nisi enim laqueum de hypotheca sit in obligatione, vel pro cauto habeatur legem, vel tacite, non venit hypotheca vel pignus: quemadmodum nec chirographarii creditores, ob solam illam obligationem habere dicuntur hypothecam, l. cum tibi, 10. *qui potior. in pig. habe. C.* ut supra monuimus, supra c. 6. nu. 12. *in forma pignori. in ac.* ¶ **D**ividitur hoc pignus in tacitum, & expressum. Tacitum, a lege subauditur, vel ex eo quod agitur inter contraheates, vel ex eo quod a iure definitum est, ut peritiori capite docuimus. ¶ **E**xpressum, ¶ verbis contraheantem declarat, illudque vel generale omnium bonorum, presentium & futurorum, l. de pig. P. & l. *quae nandum, eo. tit. l. f. C. quae res pig. obl. poss. vel speciale aliquorum, ut tractat. l. si quae res pign. obl. poss. C.*

¶ **I**deoque in primis res contemplabimus, quae in obligationem pignoris seu hypothecae veniunt. E generaliter affirmatiue omnes res quae emi vendi possunt, pignori & hypothecae subiecti possunt, sed *quod ab eis res, 9. de pign. P.* Quod negative verum non est: nam & res quae vendi non possunt pignori & hypothecae obligari possunt aliquando: & in quorum finibus quis ratione prohibitois emere prohibetur, non prohibetur pignori accipere, l. in quorum, 2. *de pig. in P.* quando videlicet prohibito alienationis aliam causam quam rem ipsam respicit, nam cessante illa causa cessat prohibitio, c. cum cessante, de appe. Aliter autem, quando prohibitio rem ipsam considerat, statuendum est: nam tunc prohibitio venditionis ad pignorationem quoque pertinet, l. si de reb. alien. non alie. C. item si prohibitois causa, quae habet locum in emtione, locum etiam habere possit in pignore, l. non licet, de contrab. em. P. *in tit. l. 1. §. eam rem, quae res pign. obl. poss. P.* Proinde res quae a commercio hominum exemptae sunt, vendique idoneae nequeunt, neque etiam pignori possunt, veluti sacra, l. 1. §. eam rem, & si quae res pig. obl. poss. l. inter stipulantes, §. sacram. de verb. obl. l. sancimus, de sacrosan. eccl. §. sacra, de rer. diu. Et ex eo concilio Remensi cautum, ne quis calicem, patenam, vestem, facerdotalem, vel libros ecclesiae, pignori subicere possit laico, vel mulieri, c. 1. de pign. lib. 3. *Decretal. tit. 2. ca. eadem, 10. q. 2.* ut iure civili, prohibetur oppignori reum ecclesiasticum, l. in bonis, & l. sancimus, & *Authen. hoc ius porrectum, C. de sacrosan. eccl. §. sacra, de rer. diu.* excepta causa necessitatis ipsius personae quae ecclesiae praeficitur, ob quod possunt oppignori eadem: & redimi debent de fructibus ecclesiae, vel a successore in beneficio, vt notant Ioan. And. & Panor. *in c. 1. de pignori. vel ab ipso curione, vel alia ecclesiastica persona quae oppignoraui, vel ab eius heredibus, si soluendo sint, c. 3. de pig. Quiu & ob urgentem necessitatem pauperum, & administratorum, & captiuorum, non solum pignori dari, sed etiam vendi possunt, c. aurum, 12. q. 2. l. sancimus, de sacrosan. eccl. cum personae sint vasa Deo sacra quoque, 2. ad Tim. 2. & ad Ro. 9. & pretiosa vasa inanimata, d. l. sancimus, de templis Spiritus sancti, 1. ad Cor. 13. portantes thesaurum in vasis fictilibus, 2. ad Cor. 4. Et ita iudicium folemi senatus consulto, conuocatis in vnum decuritis senatus, Patris 7. Septemb. 1548. in pignore calicis etiam a monacho dato forori ratione mutui centum aureorum, quod abbas, mortuo monacho, qui exuias monachorum iure percipiebat, non restituo mutuo repetere volebat: placuit autem, non prius calicem restituendum, quam mutuum extolleretur, referi Papius, lib. 1. *Rhapho. aresto. tit. 1. arest. 8.* ¶ **E**t ¶ quia in commercio liberi homines non sunt, d. l. inter stipulantes, §. sacram. de verb. oblig. P. neque illos in pignus dari posse manifestum est, ut creditoribus seruiant, c. 2. de pig. l. qui filios, quae res pign. obl. poss. C. l. ob as alienum, 12. de actio. C. & qui scienter in pignus eos accepit, debito cadit, *Authen. imo. C. de actio. & relegatur, l. fin. quae res pign. obl. poss. P.* Solum etiam prohibuit pad Athenienses, ne corpora pro debitis in pignus darentur, ne tandem omnes in seruitutem redigerentur, propter improbitatem faeneratorum, *Plutarcho. in Solone.* ¶ **P**lura autem de obligatione carcerum supra videbis explicata c. 6. li. 3. Receptum tamen, ob fides dari posse pro pignore fidei seruanda, c. ex referrip. c. 9. de iur. iur. lib. 2. *Decret. tit. 2. q. 4.* sed illi, non vt ferui, sed vt liberi darentur, ca. exposita, de arb. & sublatam quoque hodie erit quod iure permittitur, ob inopiam & famem posse patrem filium diuendere, l. de patri, qui filios d. str. quod extra commercium eius est. ¶ **Q**uia ¶ etiam iura seruitutum vrbanozum praediorum, non sunt in bonis, nec extra bona, l. de v. str. leg. a. oppignori non possunt: tum etiam quia nullus v. str. ea possit esse alii, quam ei qui aedificium habet proximum, ex ea parte qua de-*

betur, quia alius, praeter eum cui constituta est, esse non potest, in l. si is qui bona reip. §. 1. *fin. de pig. P.* In rusticis autem praediis seruitus constituta obligari poterit alteri vicino vtilitatis causa, quia & alii vendi potest, l. sed an via, 12. eod. tit. quamuis corpus quod debet seruitutem, alienum praedium sit, l. loci corpus, si serui. v. v. d. multo magis & v. str. & v. str. fructus, l. & quae nandum, de pignori. P. d. l. si is qui, §. penul. ¶ **D**ehinc placuit, oppignori non posse res alienas, l. 1. si com. res pignori. da. str. C. l. quae praedium, §. si aliena res pig. da. str. nouella constit. 52. & 134. §. quoniam, si illae nobis aliquo modo obligate non sint: quippe quia aliena res quae nobis aliquo modo obligata est, dari in pignus ratione eius obligationis per nos alii potest, l. greg. pign. obl. 3. §. 1. de pign. P. l. 1. & 2. si pignus pignori datum sit, C. lib. 3. nu. 24. l. tutor. §. fin. de pign. act. P. Si tamen tollatur obligatio eius, qui pignus pignori dedit, & soluitur pignus secundum resolutio iure dantis, l. lex v. str. v. str. fundo. de pign. P. Possimus & aliena oppignori ea lege, si n. l. ita, vel cum nostra erunt, l. si fundus, 6. §. aliena. de pig. Quia & quae non sunt, tamen futura sunt, possunt obligari, vt fetus & fructus futuri, l. 1. & l. & quae nandum, de pig. P. l. fin. quae res pign. obl. poss. C. quamuis quae in incerto futura sunt, vt praemium futuri victoriae, ab hac obligatione reiciantur, l. spem eorum, quae res pign. obl. poss. Singulare autem illud est, rem alienam recte hypothecae nomine teneri, si dominus sciens praedensque dissimulet in fraudem alterius, rem non esse suam, quae datur in pignus, l. 2. C. si alio. res pign. da. str. Nam & volente, aut ratum habente domino aliena obligantur, l. aliena, de pign. actio. expresse vel tacite, vt & si instrumentum alterius obligationis scribens, rem ibi suam obligatam videns non reclamet, l. fideiussor, §. 1. de pignori. ¶ **P**orro res agriculturae destinatae obligari pignore multis debitoribus nequeunt, vel capi in pignus iudicari, l. pignorum, & l. antepe. & *Authen. agricultores, quae res pign. oblig. neque. C.* quamquam pro pensione praedii rustici, quae inuehantur in praedium praesente domino, tacite obligata censentur, vt pote priuilegiata causa, l. certi, C. loca. vel si placuerit pacto conuento, vt etiam agriculturae causa parata essent obligata, l. debitor pactus, de pigno. Cautum est etiam, non licere foenerari super terram agricolae, id est, eam in pignus dari non posse, tit. vt nullus mutuum agricola teneat eius terram, in *Authen. coll. 4. tit. 4. & posse tit. 5. nullus credentem agricola tenere illius terram.* ¶ **I**n generali omnium bonorum hypotheca quaedam non veniunt iure, de quibus verisimile non est cogitasse debitorem: ideo & debitori relinquuntur libera, supellex, vestis, & alia quae in vsum habet quotidiana, l. obligatione generalis, l. vel qua in vsum, & l. denique, de pigno. P. l. 1. C. quae res pig. obl. poss. Prohibuit quoque Deus, ne vestis pauperis in pignus acciperetur, ne retineretur ultra Solis occasum, Exodi c. 22. Non admittunt pignus etiam res litigiosa, l. 1. §. quid ergo, quae res pign. oblig. non poss. P. arma secundum Suidam, in verbo enechyron. fa. l. 3. §. miles, de re mil. P. l. 2. de cap. & postlim. reuer. res proprietate apud dominum, l. neque pignus, 4. 6. de reg. iur. nec pro matrimonio contrahendo pignus dari potest, *Auferius in additionib. ad decisio. Capella Tholosana, 291. post alios quos ibi citat.* In summa, si non speciali prohibitione res remoueantur ab obligatione pignoris, in eam venire posse putamus, vel ipsa nomina debitorum, l. greg. 13. §. sed potest dubitari, de pign. P. l. nomen, 4. quae res pign. oblig. poss. P.

¶ **I**n personis, & dates, & quibus datur pignus consideramus, vt illis id liceat: licebit autem omnibus quibus non est prohibitum. Veluti prohibetur non dominis aliena pignori obicere, vt proxime diximus: nisi sit procurator, ex mandato domini de pignore conueniens, vel ratam eius conuentionem habuerit dominus, l. si inter colonum, 21. de pig. in P. *Ulpia. l. solutum, 11. §. fin. & Causi in l. vel vniuersorum, 12. de pign. act. lib. 13. P. tit. 7.* vel vniuersorum bonorum sit procurator. Sic tutor si lege non refragante dederit rem pupilli pignori, tunc datus erit: scilicet si in rem pupilli pecuniam accipiat: idemque est in curatore adolescentis & furcisi, vt Paulus respondit, in l. tuto. 16. de pig. act. in P. *idem in l. curator. 3. & 7. si aliena res pignori. data sit. C.* Restitit autem lex pignorationi rerum mobilium eorundem, leg. quae tutores, C. de administ. tutor. lib. 5. tit. 47. & quibusdam aliis, de quibus vide glossam in d. l. tutor. Qui bona quoque reipublicae administrat, si is mutuum pro ea pecuniam accipiat, potest rem eius obligare, *Marcell. in l. si is qui, 1. 1. de pig. P.* si in rem eius conuerfa pecunia sit, l. ciuitas, de reb. cred. P. id ipsum pro negotiis ecclesiae praestato licet in eius bonis, *Auth. hoc ius porrectum, C. de sacrosan. eccl.* Pupillus sine tutoris auctoritate hypothecam dare non potest, l. 1. quae res pignori vel hypoth. obligari non poss. lib. 20. P. tit. 3. nec cum tutoris auctoritate, siue decreto. l. 1. de reb. eorum

qui sub iure vel cura sunt. P. l. lex qua tutores, de admin. tut. C. Filiusfamilias autē, cui peculii administratio cōcessa est, in vilitatē quidem peculii res eius obligare potest, l. si conuenierit, 18. §. si. C. l. seq. de pig. act. P. non aliter, l. 1. §. 2. quare res pig. obl. poss. in P. Et filiusfamilias potest in causam patris mutuum accipere, sed eius rem pignori non potest obligare: si tamen obliget, & ei succedat, non potest reuocare, exceptione doli mali submotus, Vlp. in l. sed Iulianus, 9. §. 1. ad senatusc. Maced. in P. nec si maior, 4. §. 5. C. si alien. res pigno. data sit. Et in summa, nexū non facit prædiorum, nisi persona quæ iure potuit obligare, per seruum autem, l. si seruus, quod cum eo, qui in alien. potest. C. excipitur, l. si conuenierit, 2. §. si de pig. act. l. peregre, §. pen. C. l. 3. §. quod si seruus, de acqui. poss. P. quando seruus habeat peculii administrationem, aut per procuratorem, l. si. C. de acqui. poss. l. procuratorum, de procur. P. colonum, l. si probatum, communi diuis. l. per colonum, de agr. C. consi. vel auctorem, seu conductorem, proxime citata l. si. de acqui. poss. C. l. si alienas pign. oblig. sit, vllum præiudicium possessioni, inuito vel incito domino, imponi non posse, & iure & legum auctoritatibus declaratur, vt iisdem verbis rescripserit Honorius & Theodosius Cælares, d. l. si alienas pign. oblig. data sit, C. l. si de acq. poss. C. non potest etiam mulier res suas pro alterius debito pignori subicere, quia iuuatur Velleiano, l. si sciēs, 7. C. l. seq. ad Velleia. C. lib. 9. tit. 19. Porro per liberam personam pignoris obligatio nobis non acquiritur semper iure P. neque plerumque per procuratorem, vel tutorem: & ideo ipsi actione pignoratitia conueniuntur, Vlpia. in l. solutum, 11. §. per liberam, de pig. act. P. nisi cessissent actiones hodie, ex constitutione Iustiniani, sicuti per procuratorem mutuantem pecuniam domini quærebat & quæritur actio domino mutui, ita & pignoratitia & hypothecaria ipso iure sine cessione, in l. 2. per quas personas nob. acq. l. 4. C. tit. 27. At pupillo capienti pignus, propter meum pignoratitæ actionis necessaria est tutoris auctoritas, vt respondit Modestinus, in l. pupillo, 38. de pigno. actio. P. nec si adiectus alius solutioni faciendæ, ei pignus dari potest, l. si qui promisi, 33. de pignor. ¶ Pignus t̄ re contrahitur, reitraditione facta, vel sine traditione consensu, l. 1. §. creditio. C. l. ibi glo. de act. §. fin. quib. mo. re contrah. obl. C. l. ibi glo. & conuentione pro aliqua obligatione, re obligationi hypothecæ supposita consensu debitoris & creditoris, vel eius qui rem oppignorat inter præsentēs, vel absentes, l. contrahitur, 4. de pign. P. C. l. creditor, 23. eod. tit. P. l. 1. de pignor. actio. P. per literas, l. pen. §. pen. de pig. P. res hypoth. eo. tit. Ex quibus conuentionale differt a iudiciali, quod non censetur constitutum, priusquam possessio corporalis sequatur, l. non est, de pign. actio. dicitur & conuentionale pignus, quod constituitur, id est, quod ex expressa determinatione contrahentium fit, quo nomine & a tacito secerunt, de utroque, in l. si non inducta, 5. C. in quib. cau. pig. vel hypo. tac. contr. Nihil autem refert in hoc contractu, quibus verbis fiat, sicuti est in illis obligationibus, quæ verbis contrahuntur, neque scriptura necessaria est, nisi ea accedat ad faciliorem gestū probationem, l. 4. de pign. P. l. 4. de si. de instrum. P. lib. 22. P. tit. 4. si vitiose tamen vel inualiter contractus pignoris intercedat, retentioni locus non est, vel si bona creditoris ad fiscum pertineant, l. cum vitiose, 25. de pignor. ¶ Admittuntur t̄ia pignoris constitutione pacta, quorum illud insignis & validum, vt si intra certum tempus non sit soluta mutua pecunia, iure emtionis possideat rem hypothecatam tunc iusto pretio æstimandam creditor, quo casu videtur conditionalis esse venditio, Mariani. in l. si fundus hypothecæ, 16. §. si. de pigno. P. l. si. de contrahen. emt. P. & ita iudicatum a senatu Parisiensi, 19. Maii 1552. P. apud in Rhapsochia arestor. lib. 11. tit. 3. arest. 2. refert Dio Cassius, olim more antiquo licitum fuisse creditoribus cedere pignora debitorum, & nihilominus petere argenteo sibi de summa satisfieri. Iulius tamen Cæsarem dictatorem, oppignorata in solutionem statuisse cedere æstimatione facta, atque iudices qui ea æstimarent forte deligi, Dion Cassius, lib. 41. ¶ Alexander t̄ Cæsar quoque hanc cessionem nihil iuris creditori dare supra ius commune statuit, l. 1. de pact. pign. C. alioquin namque pactum legis commissoria in pignotibus reprobatur, quo cauetur, vt si intra certum tempus pecunia debita creditori non soluat, pignus creditoris sit, l. fin. de pact. pig. lib. 8. C. tit. 35. 6. significante, de pigno. videlicet & adhuc debitum debeatur: alioquin enim iure communi vtitur, vt liceat creditori, debitore stato tempore non soluente, pignus vendere, nisi contractum cautum sit, & adhuc si cautum sit, ne liceat: tamen si ter denuntiauerit debitor vt soluat, potest vendere, non autem ante trinam denuntiationem, quia contra pactum vendens, tunc furtum faceret, Vlpian. in l. si conuenierit, de distractione, 4. de pign. actio. P. §. contra autem quib. alien. licet vel non, ap. Iustinian. C. v-

de ibi glo. C. in l. si. §. 1. de iure dom. impetram. C. eo. ¶ Potest t̄ pure, & sub conditione constitui pignus: quomodo pure, patet sub conditione, etiam de re aliena, si debitoris facta fuerit, Mariani. l. si fundus, 16. §. alienas res, de pign. P. Fit & generalis omnium bonorum iis omnibus obligatis, vel specialis aliquarum rerum, l. 1. C. l. obligatione generalis de pign. l. qui generaliter, 2. qui potior. P. l. si generaliter, C. eo. tit. qui potior. vt dictum antea.

¶ Finis hypothecæ & pignorum duplex est, videlicet quod facilius & promptius debitum accipit, qui pignus subicit obligationi & creditor debitum in tuto ponit, & sic vtriusque gratia fit, §. quib. mo. re contra. obl. l. 1. §. creditor. de actio. Et plus cautionis est in rem, quam in personam, l. plus cautionis, de reg. iur. in P. actio hypothecaria in rem, Vlpia. in l. pignoris persecutio, 17. de pigno. P. quod fit vt creditor qui pignoris cautionem habet, præferatur in debiti repetitione ei, qui habet tantum actionem personalem, l. 1. C. qui, 9. qui potior. in pig. habeat. lib. 8. C. titu. 18. experiturque aduersus quoscunque pignoris detentores, l. si fundus, 16. §. in vindicatione, de pigno. Et proinde hæc cautio solet adhiberi non tantum in mutui debito, sed & in aliis conuentionibus, l. si rem alienam, 9. §. non tantum, de pign. actio. C. l. res hypothecæ, de pign. Et non tantum res eius, qui principaliter contrahit hypothecæ nomine veniunt, sed & alterius, pro contrahētis nomine, ab alio obligari possunt, l. res hypothecæ, §. fin. de pign. Et pro quacunque obligatione ciuili, aut naturali, l. quæstum, 14. §. si. de pign. vel altera illarum conditionalium, aut pura, in diem, d. l. res hypothecæ. Accedit & obligationi tenui, l. naturaliter, 13. de cond. & indeb. P. mulieris, l. 2. quæ res pign. vel hypothec. obl. non poss. in P. non autem pro mutuo filifamilias, nisi is qui hypothecam subicit eius nomine animo donandi fecerit, sicuti in fideiussore eius responsum est, d. l. 2. quæ res pig. obl. non poss. inucl. l. sed & si pater, §. pen. C. si ad senatusc. Maced. in P.

De Hypothecaria, & Pignoratitia, C A P. IO.

- §. si quib. mo. re contra. obl. Lib. 13. P. tit. 7. Lib. 4. C. tit. 24.
- 1 Actionem qua pro pignore, alia ciuilis, alia prætoris: ciuilem alia directa, alia contraria, alia vitilis.
- 2 Pignoris interitus, cuius periculis sit.
- 3 Pactum, vt pignoris interitus liberet debitorem, valet.
- 4 Creditor non facit fructus suos pignoris, sed restituit, vel reponit debitor.
- 5 Contraria ex quibus agat creditor pignoratitia, C. 7.
- 6 Creditor antequam hypothecaria agat contra tertios possessores, debet distingere fructuosos debitoris.
- 8 Vitilis pignoratitia cui & quando datur.
- 9 Prætoris actiones pignoratitia, Seruiana qualis.
- 10 Quali Seruiana, C. vitilis actio Seruiana, quales.
- 11 Seruianum interdictum quid & quale.
- 12 Interdictum de mirigando, directum & vitile.
- 13 Mortuius debitor aut creditore, herediibus pignus obligatum quomodo remanet.

¶ Inter actiones quæ pro rebus pignoratitæ competunt, quædam sunt ciuiles, quædam prætoris. Actio hypothecaria, directa, contraria, & vitilis est. Directa pignoratitia datur debitori solutione debiti, aut satisfactione alia creditoris facta, pro repetitione pignoris, l. petam, 27. C. l. si rem alienam, 6. §. omnis, de pignor. actio. P. l. pignoris causa, 10. C. eo. Secundum pro damno reparando, si pignus deterius factum fuerit redditum, l. 2. C. l. creditor qui fundus, 6. C. de pigno. actio. l. eleganter, 24. §. si. eod. tit. in P. Tertio si creditor pignus vendidit, & pretium acceptum debitum excedat, vt reddat superfluum pignoratitæ iudicio conuenietur, d. l. eleganter, 24. §. si vendidit, de pigno. actio. ¶ Quarto t̄ si res interierit, sed distinctio adhibenda est. Nam generaliter exacta diligentia adhibenda est per creditorem in custodienda re oppignorata, quam si adhibuerit, pereunte re casu fortuito, sine culpa eius, securus est, nec tenetur, & nihilominus debitum suum resciscere suo tempore potest, §. fin. qui. mo. re contra. obl. l. 4. C. l. qua fortuitis, 5. C. l. finalis culpa, 7. de pign. act. C. Venitque tantum in hac actionem dolus & culpa, & custodia, vt in commodato: vis maior non venit, nec alia quam ea quæ diligens paterfamilias in rebus suis curandis præstare solet, l. si cum venderet, 13. §. fin. l. ea igitur, 14. de pigno. act. in P. sicut vim, C. de pignor. Quia pignus etiam detinetur a creditore, tamen in dominio debitoris remanet, & ideo illi perit, l. pignus in bonis, 8. C. de pignor. actio. l. quis sit fugitiuus, §. pignori, de adl. editi. sicuti & sine dolo & culpa creditoris decrementum accedens domini est, vt & incrementum, l. si inter, 21. §. quicquid, de pig. ¶ Potest